

Vlaams
Parlement

vergadering **C162 – WON15**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 19 maart 2014

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de oproep van de SERV om de uitgestelde kosten van groene stroom niet verder te laten oplopen

- 1116 (2013-2014)

3

■

Waarnemend voorzitter: de heer Marc Hendrickx**Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de oproep van de SERV om de uitgestelde kosten van groene stroom niet verder te laten oplopen - 1116 (2013-2014)**

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, al jaren bouwt Vlaanderen schulden op door niet alle kosten voor groene stroom en wkk-certificaten (warmte-krachtkoppeling) door te rekenen in de elektriciteitsfactuur. Dat lijkt op het eerste gezicht misschien gunstig voor de portemonnee van gezinnen en bedrijven, maar volgens de sociale partners is dat absoluut niet verstandig omdat we de kosten met rente doorschuiven naar de toekomst.

De studiedienst van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) becijferde dat de uitgestelde kosten eind 2013 1,2 miljard euro zouden bedragen. Tegen eind 2015 kunnen die verder oplopen tot 1,8 miljard euro als het beleid ongewijzigd blijft. De sociale partners vragen dan ook aan de Vlaamse Regering om het probleem heel snel aan te pakken en de nog niet betaalde factuur rechtvaardig te verdelen.

In zijn advies van 10 maart 2014 roept de SERV de Vlaamse Regering op om de uitgestelde kosten niet verder te laten oplopen. Een snelle ingreep is nodig om te vermijden dat de betaling ervan zou samenvallen met andere kostenstijgingen in het kader van het realiseren van de energiedoelstellingen tegen 2020.

Volgens de SERV kan Vlaanderen kiezen tussen verschillende mogelijkheden om de tekorten aan te pakken. We hebben het daar al meermaals over gehad in deze commissie. Zo kan de Vlaamse Regering het aantal in te leveren certificaten verhogen, kan ze de certificaten definitief uit de markt halen via opkoping en/of kan ze de certificaten toekenning aan nieuwe installaties beperken. Ik herinner aan de recente discussies over de biomassa centrales. Verder kan ze ook verschillende maatregelen treffen met betrekking tot de nettarieven, zoals een doorrekening in de nieuwe Vlaamse nettarieven of in overgangstarieven.

De opties die de SERV aankaart in zijn advies, hebben andere effecten voor gezinnen, bedrijven en het overheidsbudget. De sociale partners vragen dan ook dat de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) en het Vlaams Energieagentschap (VEA) de effecten van deze verschillende opties al in kaart zouden brengen. Eerder gaf deze regering aan dat het aan de volgende Vlaamse meerderheid is om keuzes ten gronde te maken over de toekomst van de distributienettarieven. Maar zonder onderzoek naar de impact van de verschillende mogelijkheden is een degelijk en correct debat over een rechtvaardige aanpak van de nog niet betaalde factuur niet mogelijk, aldus de SERV.

Naast de doorrekening van certificatenkosten vraagt de SERV ook een breder debat over de certificaten systemen en het tariefsysteem dat Vlaanderen voor de distributienettarieven moet uitwerken. Deze vraag is ook te horen bij veel andere actoren in het energielandschap.

Minister, de berekeningen van de SERV zijn gebaseerd op de publiek beschikbare cijfers. In het rapport staat ook dat er soms conservatieve aannames worden gehanteerd. Beschikt u over cijfers die de problematiek preciezer in kaart brengen? Kunt u die met deze commissie delen?

Welke voorbereidende acties zult u ondernemen om de oplopende factuur van uitgestelde kosten in te dijken? Bent u van plan om de effecten van de verschillende pistes, zoals de SERV aangeeft in zijn advies, te laten onderzoeken zodat een volgende meerderheid daar een duidelijk beeld over kan krijgen?

Bent u bereid om in afwachting van de bevoegdheidsoverdracht te voorzien in een overgangsbepaling zodat de VREG zich verder op zijn nieuwe taak kan voorbereiden?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Op de eerste plaats wil ik graag meegeven dat ik de SERV heb aangeboden om de analyses zelf, de aannames, de scenario's, grondig door te rekenen met VEA en VREG. Dat is niet gebeurd. Er is maar een heel summier contact geweest, waardoor ik redelijk wat van die aannames moet betwisten. Belangrijk in het rapport is de langetermijnprognose, waar u naar verwijst, waarvoor net veel aannames mogelijk zijn. Afhankelijk van de aannames die u maakt, hebt u natuurlijk andere uitkomsten. Vooral omdat het ook gaat over een lange tijdsperiode, zijn die verschillen dan erg groot. Het gaat bijvoorbeeld over nieuwe installaties. Het is niet te voorspellen welke installaties er zullen bijkomen en welke sectoren meer of minder zullen groeien, toch twee zeer belangrijke verschillen in aanname.

Daarnaast mikt de SERV in zijn scenario's op een veel hogere groenestroomproductie dan vooropgesteld is in de berekeningen van VEA, maar ook hoger dan vooropgesteld is in de doelstellingen die de Vlaamse Regering in antwoord op de vragen van Europa zichzelf heeft opgelegd. Als je natuurlijk uitgaat van die hogere dan door de overheid veronderstelde productie en de daaruit voortvloeiende certificaten, en tegelijkertijd de historische certificaten extra snel wil afbouwen, dan krijg je een hoge kost. Maar er zijn heel wat andere en realistischere scenario's mogelijk, daar hebben we het eerder in deze commissie over gehad, waarbij men uitgaat van het behalen van de doelstellingen, en niet noodzakelijk wil gaan 'overshooten', en waarbij bovendien de afbouw van die historische overschotten zeer langzaam gebeurt. De VREG en de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) zeggen dat in de prijs voor energie vorig jaar de energiecomponent elektriciteit een belangrijke daling heeft gekend. Men kan ervoor zorgen dat men dat zo geleidelijk doet, dat er helemaal geen enkele schok hoeft te zijn.

De SERV gaat er bovendien van uit dat de productiecapaciteit van nieuwe grootschalige groenestroomprojecten gratis zou zijn als die met klassieke energiebronnen werd gebouwd. Dat is natuurlijk niet zo. U weet dat het opwekken van energie een kost heeft. Die kost is voor de ene energiebron voornamelijk een investeringskost, voor de technologie, voor de andere is dat voornamelijk een kost voor brandstoffen. Er gaat altijd een kost gepaard met het opwekken van energie. Doen alsof het op de ene manier niets zou kosten en op de andere manier wel, is onjuist. Dat neemt vanzelfsprekend niet weg dat die groenestroomcertificaten in de rekening moeten terug te vinden zijn, maar men mag niet doen alsof energie opwekken aan de overzijde een kost van nul heeft.

De regering en het parlement hebben het certificatenstelsel al grondig hervormd. Dankzij die hervorming komt er geen extra onnodige kost bij, dat weet u. De komende jaren kan daardoor meer groene stroom worden geproduceerd tegen een lagere kost. Het is mijn aanvoelen – maar daarover zullen mensen beslissen waarvan ik niet weet of ik erbij hoor – dat het opgebouwde certificatenoverschot, dat wij bewust van de markt houden, best slechts mondjesmaat op de markt wordt gebracht op basis van de te behalen doelstellingen. Op die manier kan worden vermeden dat de facturen voor gezinnen en bedrijven plots sterk zouden stijgen op een moment dat alle overheden in het land er alles aan doen om die factuur in de hand te houden en om dat te verzoenen met de groenestroomproductie.

Daarnaast pleit ik ervoor – dat zijn niet enkel loze woorden, u hebt gezien dat wij dat voor het nieuwe steunbeleid consequent hebben gedaan – om maximaal kosten van steunbeleid op te nemen in de begroting. Nieuw steunbeleid komt rechtstreeks van de algemene middelen, bestaand steunbeleid zou ook stuk bij stuk vanuit de algemene middelen mede kunnen worden gefinancierd – we moeten realistisch zijn, het zal een medefinanciering zijn – zoals er ook deze legislatuur een extra inspanning uit de begroting is gebeurd, niet enkel voor de nieuwe steunmechanismen, maar ook voor de al bestaande historische kost die zich op het tarief bevindt.

In dat rapport staan ook een aantal bezorgdheden van de SERV waarover stakeholderoverleg wordt georganiseerd. Die bezorgdheden zijn heel terecht, en we moeten het daar dan ook samen over hebben.

Bij de verdere evolutie en beleidsbijsturing inzake die certificatenkost moet een billijke verdeling van de last worden bewaakt tussen gezinnen en bedrijven onderling, en binnen de bedrijven tussen de veelverbruikers en de kleinere kmo's.

Daarnaast moet de mix aan hernieuwbare energiebronnen regelmatig worden geëvalueerd in functie van marktevoluties, technologische vooruitgang, nieuwe feiten, zaken die veranderen. Er moet een bijsturing mogelijk zijn in die hele mix. Het doel moet zijn kostenefficiënt te werk te gaan, steunmechanismes te verfijnen en de essentie van een beleid dat groene stroom wil ondersteunen, niet uit het oog te verliezen.

Tot slot zijn er ook verdere begeleidende maatregelen inzake netintegratie, energieopslag, hoogspanningsverbindingen met naburige lidstaten en slimmere netten dan vandaag nodig. Over die drie verschillende thema's heeft het VEA in het kader van Vlaanderen in Actie een uitgebreid stakeholderoverleg over die energietransitie opgestart dat nog dit jaar moet leiden tot een actieplan duurzame energie.

Ik vind het rapport van de SERV op vele manieren een meerwaarde, maar ik betwist wel absoluut de berekeningen en de scenario's waarvan de raad uitgaat als zou de overheid vragende partij zijn om de tarieven van gezinnen en bedrijven nu te verhogen.

U vraagt ook naar een degelijke decreetsaanpassing om de VREG toe te laten die nieuwe taak op zich te nemen. Eind februari heeft het Vlaams Parlement een overheidsbepaling in het Energiedecreet aangenomen. Dankzij die overheidsbepaling wordt de VREG vanaf 1 juli bevoegd. Op het exacte moment dat die distributietarieven worden overgedragen, wordt de VREG daarvoor bevoegd. We hebben dat gedaan omdat er juridisch, na het inwinnen van redelijk wat adviezen, twijfel was gerezen over de vraag of de VREG op die datum, zonder een dergelijke wijziging, ten volle die bevoegdheid zou kunnen uitoefenen. Daarom vonden de regering en de meerderheid in het parlement het raadzaam om die aanpassing te doen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het was enigszins voorspelbaar, want het gaat verder op eerdere uiteenzettingen of antwoorden van u. U zegt dat de SERV verkeerde aannames hanteert en dat een aantal zaken anders liggen. Ik heb heel aandachtig geluisterd, maar ik heb in uw antwoord zelf geen enkel cijfer gehoord over wat volgens u en de administratie dan wel realistische cijfers zouden zijn in verband met de kosten voor groene stroom op heden, en een prognose voor de toekomst. Minister, ik hoop dat u aan deze commissie bijkomende informatie kunt geven. Wanneer u zegt dat het niet correct is, dan moet u zelf toch andere cijfers voorhanden hebben om dat te staven.

U geeft ook aan dat deze regering al een grondige hervorming heeft doorgevoerd. In de aanpassing van het Energiedecreet heeft deze regering vooral de oversubsidiëring in een aantal technologieën weggewerkt. Op zich is dat goed, en was dat ook nodig, maar onlangs bleek tijdens de discussie over biomassa dat die steun nog altijd niet technologieneutraal is. Sommige technologieën hebben nu eenmaal meer steun nodig dan andere om tot een rendabel niveau te komen. Dat zorgt ervoor dat we overheidsmiddelen blijven inzetten op technologieën die misschien nog niet marktrendabel zijn en op die manier de kosten verder de hoogte injagen.

Minister, wat mij betreft, gaat uw hervorming dan ook niet ver genoeg. Ik zou ook niet spreken van een hervorming maar van een bijsturing om de oversubsidiëring weg te nemen. Men heeft niet het volledige systeem willen herbekijken om andere scheeftekkingen weg te nemen.

We blijven ook nog steeds in een certificatenstelsel werken waarbij de steun nog altijd wordt gespreid over heel wat jaren, vaak vijftien jaar, en waarbij de steun ook langer doorloopt dan de return voor de gemaakte investeringskosten. In dat opzicht ben ik het niet helemaal met u eens, minister, dat u een grondige hervorming hebt gedaan. U hebt een bijsturing gedaan om de grootste onvolkomenheden van het verleden weg te werken.

U pleit heel sterk in uw antwoord – eigenlijk is het zowat de kern van uw antwoord – om de opgebouwde certificatenkosten geleidelijk door te rekenen. Begrijp ik het goed dat u de lagere elektriciteitsprijs wil compenseren met een doorrekening van die kosten? Ook daar zou het fijn zijn om eens een plan te zien op welke manier u dat ziet. Wij betreuren dat u niet sneller ingrijpt om ervoor te zorgen dat die kosten weggewerkt worden. U zegt dat die geleidelijke afbouw niet duurder hoeft te zijn en dus geen schok met zich mee hoeft te brengen, maar u weet uiteraard ook dat het banken of het bijhouden van dergelijke kosten bij de distributienetbeheerders ook kosten met zich meebrengt, die opnieuw moeten worden doorgerekend. Finaal is de factuur voor de maatschappij dus zeker hoger dan wanneer je onmiddellijk komaf zou maken met die historische kosten.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Wat de aannames en de cijfers betreft, vindt u rapporten met cijfers die maandelijks online worden gepubliceerd. Daar is alle informatie voorhanden.

Wat de aanpassingen van het steunsysteem betreft, hebt u het fout voor. Het klopt natuurlijk dat de oversubsidiëring eruit is gehaald. Dat is absoluut een verdienste van het nieuwe systeem. U zegt dat ik de steun technologie-neutraal had moeten maken. We hebben dat gedaan. Het is namelijk zo dat het rendement per technologie anders is. Het rendement van de ene technologie is hoger dan van de andere. Zon heeft bijvoorbeeld minder rendement dan wind, en wind heeft er minder dan biomassa, simpelweg omdat dat de nodige steun is om een rendabiliteit te krijgen die ervoor zorgt dat er minimale investeringen komen zonder te subsidiëren. Met andere woorden: het is zeker technologie-neutraal. Als u gewoon per opgewekte hoeveelheid stroom een certificaat zou geven, los van de technologie waarmee die is geproduceerd, dan zou u de goedkopere technologie oversubsidiëren. Dat is net wat wij hebben weggewerkt. Het is dus absoluut zo dat er per technologie in een andere steun is voorzien, maar met een plafond. Wij gaan niet boven een bepaald plafond. Als u onder dat plafond niet kunt produceren, dan wordt het niet gesteund. Dat is het systeem in de feiten.

Dat het rendement zich over een bepaalde periode uitstrekt, is juist. Dat heeft voor- en nadelen. Het nadeel is dat de kost zich over een langere periode afwentelt. Dat is niet helemaal onlogisch omdat de productie ook over een langere periode gebeurt en ook het maatschappelijke rendement zich over die langere periode uitstrekt. Bovendien hebben een aantal installaties, naast de investeringskost, ook een belangrijke exploitatiekost. In die zin is men er ook zeker van dat die zullen blijven draaien met een dergelijk systeem van continue steun.

U hebt gelijk dat het banken van certificaten een kost heeft, maar u hebt ongelijk als u denkt dat die wordt doorgerekend aan de consument in de factuur. De regering heeft er namelijk voor geopteerd om dat budget uit de algemene middelen te halen en het niet door te rekenen via de elektriciteitsfactuur omdat men anders mogelijk meer zou betalen voor de groenestroomcertificaten dan nodig. Wanneer we die even van de markt houden, moet dat natuurlijk niet op kosten van de consument gebeuren, maar op kosten van de begroting.

Ik denk dat de regering twee dingen kan doen. U mag mij altijd vragen wat mijn voorkeur geniet, maar het is altijd een beetje gevoelig omdat de kans bestaat dat ik het verwijt krijg dat ik mijn verkiezingsprogramma vertel. U weet ook dat we nu in een laatste fase van besturen zijn aanbeland en je enkel nog maar kunt afwerken wat in gang is gestoken. Ik zeg het voorzichtig, want dit is niet de plaats om propaganda te maken. In mijn visie heeft de regering twee mogelijkheden: ofwel haalt men meer geld uit de algemene middelen om beetje

bij beetje de stroomfactuur te verlichten en eventueel de kost van die gemengde certificaten te dragen, ofwel moet men ze beetje bij beetje in de prijs doorrekenen.

Dat mag niet gebeuren op een manier dat de factuur voor gezinnen en bedrijven met een schok omhoog gaat. Dat is nu net wat deze regering maar ook de Federale Regering tracht te vermijden, namelijk dat gezinnen en bedrijven met een te hoge factuur zouden worden geconfronteerd. Dat is natuurlijk mijn mening, wat een meerderheid na mij daarover de meest juiste houding zal vinden, kan ik niet voorspellen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, we zullen het moeilijk eens geraken. U zegt dat er cijfers worden gepubliceerd op de website, waarschijnlijk bedoelt u van de VREG of het VEA. De bedoeling is echter om cijfers te hebben die de cijfers van de SERV over de doorrekening kunnen weerleggen. Ik denk niet dat die op de website te lezen staan. U kunt die cijfers dan ook moeilijk weerleggen.

U zegt wel degelijk rekening te houden met de technologieën, en dat is inderdaad waar, maar mijn bedenking was precies dat u bepaalde technologieën die meer steun nodig hebben om rendabel te zijn, blijft ondersteunen, terwijl u misschien op een goedkopere manier groene energie kunt opwekken wanneer u die steun geeft aan de technologieën die het minst kosten. Daar houdt het nieuwe systeem geen rekening mee.

Ik denk dat we in de verkiezingsprogramma's verder de discussies zullen moeten voeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■